

รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

THE DEVELOPMENT OF MANAGEMENT MODEL FOR CULTIVATING THE DESIRED CHARACTERISTICS FOR STUDENTS IN SCHOOL UNDER THE OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

จำเนียร แสงเสนา^{1*} และวิทยา จันทร์ศิลา²
Jamnian Saengsena^{1*} and Vithaya Jansila²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: jamna_2507@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใช้วิธีศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 4 แห่ง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา 2) สร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยนำผลการศึกษาจากขั้นที่ 1 มายกร่างแล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและแนวทางการบริหารของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีนโยบายและแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและภาระงานด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ชัดเจน มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหาร ครูมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการปฏิบัติงาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2. รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้/สื่อ และสภาพแวดล้อม 2) กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการประเมินผล 3) ผลผลิต ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ รับฟัง

ผู้อื่น ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูทดแทน ความมีระเบียบวินัย ความพอเพียง จิตอาสา มุ่งมั่นทำงาน ความรักชาติ ความมีเมตตา กรุณาและความขยันหมั่นเพียร

3. การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพบว่ามีความเป็นไปได้ และมีความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research main purpose was to develop a management model for cultivating desirable characteristics of the students in the schools under office of the primary educational service area. The research was conducted through 3 phases as follows: 1) studying states and ways if school management to cultivate desirable characteristics of the students 4 best practice schools and interviews of 7 educational experts. Data analysis used context analysis, 2) constructing a management model for cultivating desirable characteristics of the students, based on the results of data in phase 1 and validating them by group discussion of 9 educational experts, and 3) evaluating the feasibility and usefulness for cultivating desirable characteristics of the students by the purposely selected sample of 60 directors and teachers of elementary basic schools. Statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:

1. States and ways of school management, policies and action plans are stated in school, guided clearly by visions, mission, goals and tasks in desirable characteristics development. School offered learning sources facilitating public desirable characteristics activities. Directors and teachers are committed and devoted to the goal and tasks on the principles of participation by stakeholders from all sectors.

2. The constructed management model for cultivating desirable characteristics of the students in the schools consists of 3 components: 1) Inputs, consisting of administrators, curriculums and learning management, sources of learning/ media, and environments. 2) Transforming process, consisting of planning, organizing, implementing, controlling, and evaluating. 3) Outputs, consisting of responsibility, sensitivity, honesty, generosity, gratitude, disciplines, sufficiency, public- mindedness, commitment, national loyalty, mercy, and perseverance.

3. The evaluation of the constructed management model for cultivating desirable characteristics of the students yielded the positive feedback at the highest level of perceived feasibility and usefulness.

Keywords: Desirable Characteristics of the Students, Cultivating Desirable Characteristics, Management Model for School

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่งมีภูมิคุ้มกันต่ำได้หลงไหลไปกับวัฒนธรรมค่านิยมที่ไม่ถูกต้องรวมถึง การเสนอข่าวทางสื่อต่างๆ มักมุ่งเน้นนำเสนอภาพและเหตุการณ์ในด้านลบส่งผลให้เด็กและเยาวชน กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติดีและสร้างชื่อเสียงให้กับสังคมและ ประเทศชาติกลับขาดพื้นที่และโอกาสที่ดีที่จะได้รับการยกย่องและส่งเสริม ในภาพรวมแล้วเป็นที่ประจักษ์ว่า สังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความเสื่อมทางคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างสูง

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานพร ปีใหม่ พ.ศ. 2552 แก่ประชาชนชาวไทย เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ความว่า “ความสุข ความเจริญนี้ เป็นสิ่งที่ พึงปรารถนาอย่างยิ่งของคนเรา แต่ความสุขความเจริญนั้น จะสำเร็จผลเป็นจริงได้ ก็ด้วยการที่ทุกคนตั้งตนอยู่ใน ความไม่ประมาท มีสติรู้ตัวและปัญญารู้คิดกำกับ อยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ ไม่ว่าจะประพฤติปฏิบัติการใด ก็ใช้ สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองจนถ้วนถี่ให้เห็นกระจ่างถึงผลดี ผลเสีย ทั้งใกล้ไกลทุกแง่ทุกมุม ความรู้ความเข้าใจชัด ถึงผลดีผลเสีย ย่อมจะทำให้แต่ละคนเล็งเห็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องว่าสิ่งใดควรละเว้น และสิ่งใดควรปฏิบัติ เพื่อให้ บังเกิดผลเป็นประโยชน์ที่แท้จริงและยั่งยืน ทั้งแก่ส่วนตัวและส่วนรวม” เมื่อวิเคราะห์พระบรมราโชวาทแล้ว ยิ่งเห็นชัดเจนถึงความสำคัญ จำเป็นและคุณค่าที่แท้จริงของคนที่มีสติรู้ตัวและปัญญารู้คิดกำกับตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างชัดเจน

การสร้างกระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อรับมือกับกระแสสังคมวัตถุนิยม และความเสื่อมถอย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนใน การร่วมมือกันอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 (Office of the National Economic and Social Development Board, 2012, p. 9) ที่ระบุว่า สังคมไทย เผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ต้งาม ปัญหาเสพติด และการพนัน โดยเฉพาะใน กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สะสมมาเรื่อยๆ นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นและเป็น เหตุผลหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กำหนดนโยบายด้าน การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบอบวิถีชีวิต ที่ต้งาม ที่มีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (Office of the National Education Commission, 2002)

การขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะส่งผลกระทบต่อบุคคลคือสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและ ผู้อื่น ก่อปัญหาด้านอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท การขโมย สิ่งเสพติด การประทุษร้าย ต่อชีวิต และทรัพย์สิน ชุมชนอ่อนแอ การสร้างให้เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่ต้องให้ความสำคัญยิ่งให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมเสริมสร้าง ปลูกฝัง ส่งเสริมเด็กให้มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รู้จักแบ่งปัน มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีจิตสาธารณะ มีความรักชาติ ดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งในการพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรเริ่มจากเด็กในวัยเรียน เพราะเป็นวัยที่จะเรียนรู้และจดจำได้ง่าย

ดังนั้น การศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการสร้างและ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ในสถานศึกษานั้นถือว่าเป็นองค์กรหลักในการพัฒนามนุษย์ที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ เพราะการมี

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้อีกด้วย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถบอกถึงทิศทางสู่เป้าหมายที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าและความยั่งยืน ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Sadtayatham (2013, p. 2) ระบุว่า จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่ทุกคนต้องร่วมกันปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชนไม่ว่าเขาจะปรากฏตัว ณ ที่ใดให้มีเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปดักหน้าทุกแห่ง และสอดคล้องกับ Jumsai na Ayudhaya (2007, p. 10) ระบุว่า โรงเรียนต้องฝึกนักเรียนให้มีเพดานความต้องการ ทุกคนต้องรู้จักพอ เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 9 คือ ทางออกที่ดีที่สุดของสังคม ฝึกนิสัยการประหยัดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนกลายเป็นนิสัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับชุมชน อันจะเป็นการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิธีการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 แหล่งข้อมูล สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 4 แห่ง โดยมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้ เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่มีผลการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ และเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน รางวัลทรงคุณค่า

สพฐ. (OBEC AWARDS) โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนดีประจำตำบล

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การศึกษาแนวทางในการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 7 คน มีเกณฑ์การเลือกดังนี้ เป็นพระภิกษุที่มีงานเขียน หรือคำสอน เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และเป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่กำกับ ดูแล นโยบายการศึกษาและมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล: เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure Interview)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล: การสัมภาษณ์ (Formal Interview)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 2 ส่วน โดยวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. การยกย่องรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลสภาพและแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกย่องรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ขององค์ประกอบสำคัญของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหาร และการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 9 คน มีเกณฑ์การเลือก ดังนี้ เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีผลงาน เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา และเป็นผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษาที่กำกับดูแลและมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการพิจารณาด้านทามติ (Consensus) จากการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. แหล่งข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 60 คน มีเกณฑ์การเลือกดังนี้ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 3 ปี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และแบบประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและประเมินความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

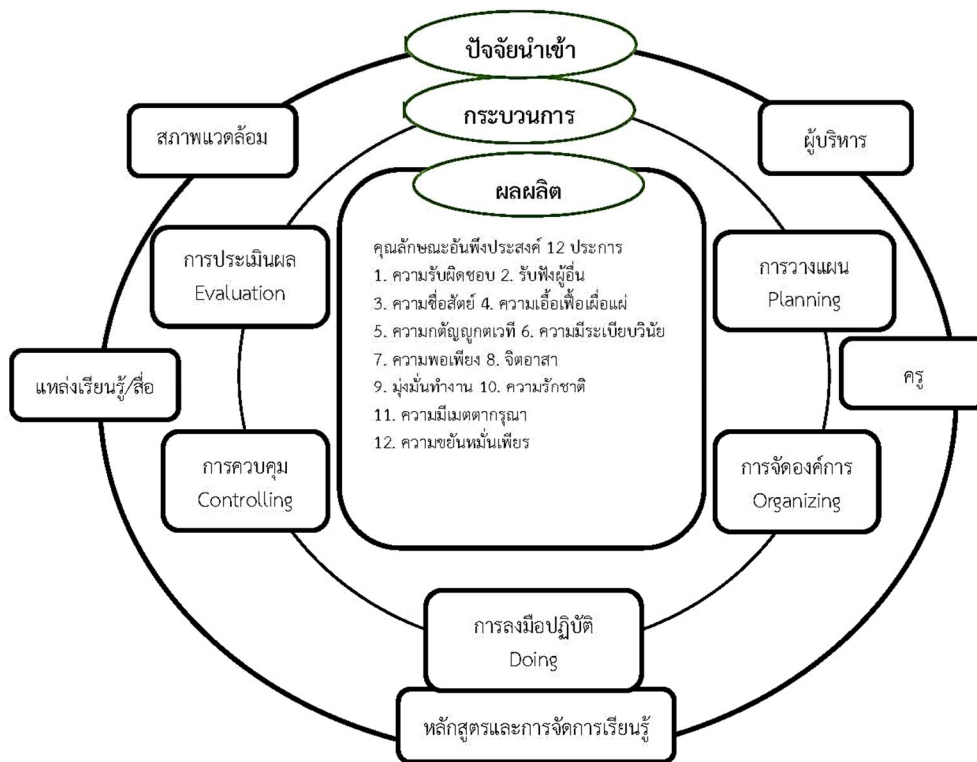
ผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สรุปได้สภาพการบริหารของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีนโยบายและแผนการดำเนินงานโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและภาระงานด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ชัดเจน มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหาร ครูมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการปฏิบัติงาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และแนวทางการบริหารที่ประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้าคือผู้บริหาร ครู หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้/สื่อ และสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการ คือ มีการวางแผน การจัดการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการประเมินผล ด้านผลผลิต คือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรเสริมสร้างให้กับนักเรียน

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาयर่างรูปแบบที่ประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้า คือ ผู้บริหาร ครู หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้/สื่อ และสภาพแวดล้อม

ด้านกระบวนการคือมีการวางแผน การจัดการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม การประเมินผล และด้านผลผลิต คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรเสริมสร้างให้กับนักเรียน จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาแล้วเห็นว่ารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีความเหมาะสม ปรากฏรายละเอียด ดังภาพ 1

ภาพ 1 รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากภาพ 1 รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ป้อนเข้า (Input) ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษา 2) ครู ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่ในการสอนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 3) หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ โครงสร้างของเนื้อหาและประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับนักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้/สื่อ ได้แก่ บุคคล อาคารสถานที่ นวัตกรรม ศิลปวัฒนธรรมที่มีในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ที่ใช้เป็นปัจจัยในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน 5) สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นปัจจัยที่อยู่เหนือองค์การ โดยเป็นแหล่งที่มาของ Inputs และรับ Outputs

ขององค์กร ทำให้องค์กรจึงมีลักษณะเป็นระบบเปิด (Opened – loop system) คือ มีได้อยู่โดดเดี่ยวโดยลำพัง แต่องค์กรมีอิทธิพลและในขณะเดียวกันได้รับอิทธิพลจากภาวะแวดล้อมภายนอกด้วย (Hoy & Miskel, 2001, pp. 1 – 41)

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning: P) ได้แก่ กระบวนการกำหนดเป้าหมายขององค์กรและ วางแนวทางดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น 2) การจัดองค์การ (Organizing: O) ได้แก่ กระบวนการจัดการทรัพยากรและการจัดระบบ การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร 3) การลงมือปฏิบัติ (Doing: D) ได้แก่ การลงมือปฏิบัติจริง โดยนำการจูงใจ การบำรุงขวัญ การนำ การประสานงานมาประยุกต์ใช้ในการลงมือปฏิบัติ 4) การควบคุม (Controlling: C) ได้แก่ การกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนขององค์กร 5) การประเมินผล (Evaluation: E) ได้แก่ การประเมินผลงานหรือติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถนำไปสู่การเผยแพร่หรือรายงานผู้เกี่ยวข้องให้ทราบผลการดำเนินงานนั้นๆ และนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินการอื่นๆ ต่อไป

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต(Output) ประกอบด้วย 1) ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในใจ เป็นคุณลักษณะของความมุ่งมั่นและเอาใจใส่ในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จตามมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 2) รับฟังผู้อื่น หมายถึงการแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่นภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 3) ความซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่ดีงาม ยึดคำมั่นสัญญา มีจิตใจ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น 5) ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่ดี แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ แสดงความเคารพ ความเอาใจใส่และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู อาจารย์ 6) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม 7) ความพอเพียง หมายถึง ดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 9 8) จิตอาสา หมายถึง ปฏิบัติตน เสียสละ ให้ความร่วมมือทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวมและ ประเทศชาติ 9) มุ่งมั่นทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำหน้าที่ทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 10) ความรักชาติหมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารังไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย 11) ความมีเมตตากรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้เป็นสุข คือมุ่งหวังให้เป็นสุข ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 12) ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การประเมินความเป็นไปได้และควมมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ที่มีต่อการนำรูปแบบไปใช้พบว่า รูปแบบฯ มีความเป็นไปได้และควมมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

1. ด้านสภาพและแนวทางการบริหาร สถานศึกษาจำเป็นต้องมีนโยบาย มีจุดเน้นมีเป้าหมายและมีแนวทางในการบริหารที่ชัดเจน มีผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน หากผู้บริหารไม่ให้ความสนใจแล้วสภาพการดำเนินงานจะสำเร็จได้ยาก ตัวครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียนอย่างแท้จริง สถานศึกษาต้องกำหนดหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการตรงตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ จัดหาสื่อ และจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดกับนักเรียนนั้น โดยเน้นการจัดกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือกิจกรรมเนื่องในโอกาสต่างๆ การจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ลูกศิษย์ให้บรรลุความสำเร็จนั้น ครูต้องใช้กิจกรรมและอุปกรณ์ การเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ มาผสมผสานและ ครูยังต้องคำนึงถึงหลักการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในทุกๆ ด้าน ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาคนใน 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจและด้านปัญญา (Perathoranich, 2009, pp. 74-77)

2. รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้/สื่อ และสภาพแวดล้อม ในส่วนของผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมขององค์การ และมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ประสานงาน เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ในส่วนของครู จะเน้นลักษณะของการทำงาน การจัดการเรียนการสอน ความผูกพันของครู การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี การจัดกิจกรรมที่เป็นเลิศ การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับชุมชน ด้านภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษา งานหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาซึ่งต้องจัดให้เอื้อ ยืดหยุ่น หลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vungsriphisal (2008, pp. 111-121) ที่ว่าหลักสูตรในโรงเรียนรวมถึงระบบการวัดผลจำเป็นต้องปรับให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับภูมิหลังของเด็กที่แตกต่างกันและไม่ส่งผลกระทบต่อประเมินคุณภาพของโรงเรียนโดยรวม ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น

2.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ กระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผนการจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการประเมินผลในการขับเคลื่อนปัจจัยนำเข้าทั้งในด้านบุคลากรและงานการบริหารสถานศึกษา ซึ่งในทุกขั้นตอนของกระบวนการมีการมุ่งใจเป็นกลไกการสำคัญ ในการขับเคลื่อน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sanguanam (2008, pp. 255-257) ที่มีความเชื่อว่าองค์การจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน หากผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจความต้องการของมนุษย์และเลือกใช้วิธีการจูงใจเพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจ ตั้งใจทำงาน ดังนั้น จึงต้องสนองความต้องการด้านร่างกาย ด้านความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านเกียรติยศและด้านความสมหวังในชีวิต

กระบวนการบริหารทุกขั้นตอนที่จะขับเคลื่อนงานบริหารสถานศึกษาเพื่อไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษามีความสำคัญที่จะต้องร่วมมือกันจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถือเป็นพันธกิจหรือเป็นข้อผูกพันร่วมกันที่ต้องมาร่วมคิดร่วมทำกันอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับรายงานวิจัย เรื่อง การสนทนาเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรมในชั้นเรียนเกรด 3 ในรัฐบอสตันสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า หน้าที่สำคัญของโรงเรียน มีอยู่ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ การอบรม สั่งสอน และช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นผู้มีความ ซาญฉลาด ส่วนที่ 2 คือ มีหน้าที่รับผิดชอบใน

การอบรมสั่งสอนและช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นคนดี และยังคงพบว่า การสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนนั้น ยังมีความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด และพบว่า โรงเรียนยังเป็นสถาบันที่มีบทบาทสูงในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียน (Buteau, 1998)

2.3 องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 12 ประการนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเสริมสร้างให้เกิดกับนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาอันเป็นพื้นฐานของสังคม สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2007) พบว่า คุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนไทยที่ควรเร่งสร้าง 10 ประการ คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะ ความกตัญญู จิตสำนึกที่ดี ความสามัคคี ความมีเหตุผล และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Huffman (2002, p. 291) เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอบรมเลี้ยงดูกับจริยธรรม 4 ประการ คือ การมีความรู้สึกผิดชอบ การอดทนต่อสิ่งยั่วยวนใจ การยึดหลักแห่งตนและยอมรับสภาพผิด ปรากฏว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูให้ความรักในช่วง 4-13 ปี มีลักษณะทางจริยธรรม 4 ประการ สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า การให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะเด็กอายุ 5 ปี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1.1 ควรกำหนดนโยบาย และวิธีการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ชัดเจน เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

1.1.2 ควรส่งเสริม สนับสนุน โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ประสบผลสำเร็จ โดยประกาศเกียรติคุณ ยกย่องให้เป็นแบบอย่างและสร้างเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

1.1.3 ควรกำหนดแนวปฏิบัติให้สถานศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การมีวินัย ความกตัญญู หรือการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

1.1.4 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

1.2 ข้อเสนอแนะในระดับสถานศึกษา

1.2.1 ควรปรับโครงสร้างการบริหาร ให้มีผู้รับผิดชอบด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

1.2.2 ควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สร้างความร่วมมือและเจตคติที่ดี ของบุคลากรในสถานศึกษา

1.2.3 ควรมีการจัดทำคู่มือ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาครู การพัฒนานักเรียนที่เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1.2.4 ควรจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานราชการ และเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

References

- Buteau, G. E. (1998). *Discourse of moral issues in a third grade classroom (elementary school, public education, ethics)*. Boston.
- Hersey, P. W., & Blanchard, D. E. (2001). *Management of organizational behavior: Leading human resources* (8th ed.). Upper Saddle River, NJ.: Prentice Hall.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration theory research practice* (6th ed.). New York: Mc Graw Hill.
- Huffman, K. (2002). *Psychology in action* (6th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Jumsai na Ayudhaya, A. (2007). *Moral leads knowledge: Integrated teaching model with the value of human dignity*. Bangkok: Office of the Education Council. (in Thai)
- Office of the Education Council. (2007). *Developing moral in Thai education system*. Bangkok: V.T.C. Communication. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2012). *The eleventh national economic and social development plan (2012-2016)*. Bangkok: V.J. Printing. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2002). *The national education plan (2002 - 2016)*. Bangkok: Prikwan Graphic. (in Thai)
- Perathoranich, P. (2009). Teacher's role in teaching morality and ethics. *Journal of Rangsit University: Teaching & Learning*, 3(2), 74-77. (in Thai)
- Sadtayatham, P. (2013). *The ethics of teaching for youth*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Sanguanam, J. (2008). *Theory and practice in educational institution* (2nd ed.). Bangkok: Book point. (in Thai)
- Vungsrphisal, P. (2008). *Developing a model and education management guideline for alien children*. Bangkok: V.T.C. Communication. (in Thai)